

In balans

Autonomie en verbondenheid

Basale uitgangspunten voor de hulpverlening!?

Hinke Blok – van de Kieft
Willemijn van der Zouwen
mei 2013

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 - Activiteitenplan.....	3
Hoofdstuk 2 - Reflectieverslagen	5
2.1 Reflecties Hinke	5
2.2 Reflecties Willemijn.....	6
Hoofdstuk 3 - Beoordeling medestudent en zelfbeoordeling.....	7
3.1 Beoordeling Hinke door Willemijn	7
3.2 Zelfbeoordeling Hinke	8
3.3 Beoordeling Willemijn door Hinke	9
3.4 Zelfbeoordeling Willemijn	10
Hoofdstuk 4 - Eindreflecties	11
4.1 Eindreflectie Hinke	11
4.2 Eindreflectie Willemijn	12
Hoofdstuk 5 - Beoordeling door opdrachtgever	13
5.1 Individuele beoordeling Hinke	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
5.2 Individuele beoordeling Willemijn	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

Hoofdstuk 1 - Activiteitenplan

Week	Activiteiten W	Uren W	Activiteiten algemeen	Uren H
35-50	Alles rondom PVA	42	Alles rondom PVA	42
2	Afronden PVA en overleg start uitvoering onderzoek	2,5	Afronden PVA en overleg start uitvoering onderzoek	1,5
3	Literatuur bestudeerd voor deelvraag 1: Bouwkamp, De Vries. Gesprek met Carin en BJZ Hinke feedback gegeven op start deelvraag 1 PVA bijgewerkt	14	Literatuur bestudeerd voor deelvraag 1: Erikson en Bouwkamp. Gesprek met Carin en BJZ Mailcontact met BJZ Willemijn feedback gegeven bij deelvraag 1 PVA bijgewerkt	15
4	Literatuurstudie: Van Akker, Breeuwsma. Start schrijven deelvraag 1 over de door mij gelezen auteurs	8	Literatuurstudie: Kohnstamm, Slot en van Aken Start schrijven deelvraag 1 met betrekking tot gelezen literatuur Contact medewerkers BJZ	8
5	Literatuur gezocht en gelezen: Nagy, Bowlby Gesprek Jochum over literatuur Mailcontact opdrachtgever	14	Boekje Yankelovich besteld Gesprek Jochum over mogelijke literatuur Mailcontact BJZ	14
6	Literatuurstudie: literatuur van BJZ (deelvraag 1.3) Conclusie deelvraag 1 geschreven Gesprek Rien Afronden deelvraag 1 en lay-out	20,5	Afspraken medewerkers BJZ Literatuurstudie: met Willemijn literatuur van BJZ doorgenomen Conclusies deelvraag 1 geschreven over opvoedingsrelaties Gesprek Rien Afronden deelvraag 1 en lay-out	20,5
7	Gesprek Jet, Bas, Patty Planning aangepast Feedback van Hinke op mijn deel van deelvraag 1 verwerkt Dossiers gelezen voor achtergrond informatie, voorafgaand aan inhoudsanalyse Gesprek Wim 1.5 gestart, verwerking literatuur	19	Gesprek Jet, Bas, Patty Planning aangepast Feedback van Willemijn deelvraag 1 verwerkt Dossiers gelezen voor achtergrond informatie. Gesprek Wim Gestart het 1.5, de literatuur verwerkt in een tabel	19
8	Literatuurstudie aangepast, meer verdiept: Dohmen Definitie autonomie/verbondenheid geformuleerd (met Hinke) Start 2 dossiers stap 1 en 2 inhoudsanalyse (met Hinke), verantwoordelijk voor stap 2 Gebrainstormd over manier van analyseren	16,5	Literatuurstudie: op zoek geweest naar meer literatuur Definitie autonomie/verbondenheid geformuleerd Willemijn wegwijs gemaakt bij BJZ Gestart met stap 1 en 2 van dossier Lyke en Pauline voor de inhoudsanalyse samen met Willemijn, verantwoordelijk voor stap 1 Gebrainstormd over manier van analyseren Mailtjes afgehandeld BJZ etc.	16,5

9	Gesprek Wim over inhoudsanalyse Feedback verwerkt Literatuuronderzoek definitief Overleg via mail en telefoon met Rien, Wim en met Hinke <i>Hinke ziek</i>	11	Gesprek Wim over inhoudsanalyse Feedback verwerkt Deelvraag 1 afgerond Overleg via mail en telefoon met Rien, Wim en met Willemijn <i>Ik was een paar dagen ziek</i>	8
10	Dossiers geanonimiseerd (5) 3 dossiers stap 1 en 2 inhoudsanalyse (met Hinke)	13,5	Contact medewerkers BJZ Dossiers geanonimiseerd en tekstbestanden gemaakt van de dossiers stap 1 en 2 van de inhoudsanalyse uitgevoerd bij de overige 3 dossiers (met Willemijn)	13,5
11	1 dossier stap 3 van inhoudsanalyse Gesprek Maaïke Gesprek Rien Dossier 1 en 2 opnieuw gefragmenteerd (met Hinke) Bij 2 dossiers gestart met labelen (met Hinke)	14,5	Dossier Pauline stap 3 van inhoudsanalyse uitgevoerd Kennismaking met Maaïke Eerste gesprek met Rien Dossier 1 en 2 opnieuw gefragmenteerd en bij 2 dossiers gestart met labelen, beide met Willemijn	16,5
12	Opzetje interviewvragen gemaakt Informatie gezocht over template- benadering Gesprek Conny Gesprek Wim Gebrainstormd over stappenplan met Hinke Mailcontact Rien Verder met labelen (met Hinke)	28	Eerste opzet interviewvragen Kennismaking met Conny Voortgangsgesprek met Wim Met Willemijn gebrainstormd over stappenplan als hulpmiddel Tekstbestanden gemaakt van de laatste 4 dossiers Verder met labelen met Willemijn	27
13	Dossiers gelabeld (met Hinke) Gesprek Wim Mailcontact Gerard Labels geordend (5 dossiers) Interviewvragen opgesteld (met Hinke)	23,5	Dossiers gelabeld Voortgangsgesprek Wim Mailcontact Gerard Labels geordend samen met Willemijn Met Willemijn interviewvragen opgesteld	23,5
14	Feedback interview verwerkt Interview Patty, taak om door te vragen Interview Patty uitgetypt Uitkomsten tabellen procentueel gemaakt (van 5 dossiers) Grafieken gemaakt (van 4 dossiers) Opzet deelvraag 2 en 3 Logboeken inhoudsanalyse/interviews bijgewerkt	28	Feedback op interviewvragen verwerkt Interview Patty, verantwoordelijk voor vragen/tijd Van 1 tabel grafiek gemaakt, uitgezocht hoe dit moest Gestart met schrijven deelvraag 2 Logboeken inhoudsanalyse/interviews bijgewerkt	28
15	Interview Bas, Conny, Jet en Maaïke Bij Bas en Maaïke verantwoordelijk voor structuur van gesprek. Bij Conny en Jet verdiepende vragen	29	Interview Bas, Conny, Jet en Maaïke Bij Conny en Jet verantwoordelijk voor de vragen en de tijd. Bij Bas en Maaïke was het mijn taak om door	28

	gesteld. Interview Maaïke uitgetypt Deelvraag 2.2 geschreven Start gemaakt met deelvraag 3 schrijven		te vragen Interview Jet uitgewerkt Deelvraag 2.1 geschreven	
16	Interviews Bas en Conny uitgetypt Deelvraag 3 mijn deel geschreven (3.4-3.7) Hinke feedback gegeven deelvraag 2 en 3 Feedback op mijn deel van Hinke verwerkt deelvraag 2 en 3 Interviews geprepareerd (Bas en Patty) Interviews gelabeld (samen met Hinke) Start gemaakt met het maken van taxonomieën vraag 1-4 / 10-13	37	Interview Jet verder uitgewerkt. Deelvraag 3.1 -3.3 geschreven Willemijn feedback gegeven deelvraag 2 en 3 en de feedback van Willemijn verwerkt Interviews Jet, Conny en Maaïke geprepareerd Alle geprepareerde interview gelabeld met Willemijn Taxonomieën vraag 5-9 / 14 Bijlage 1 en 4 in elkaar gezet	37
17	Feedback van Hinke verwerkt Deelvraag 4 geschreven (inleiding en 4.1) Conclusie deelvraag 3 geschreven Voorwoord en inleiding geschreven Bijlagen definitief gemaakt (bijlage 2, 5, 6, 7) Inhoudsopgaven gemaakt voor scriptie en bijlagenboek	34	Feedback verwerkt deelvraag 2 en 3 Deelvraag 4 geschreven (4.2 / 4.3) Conclusies deelvraag 2, en 4 geschreven Eindconclusie geschreven Bijlagen definitief gemaakt (bijlage 3, 8)	36
18	Inleiding afgemaakt Discussie geschreven Conceptversie afgerond Evaluatie van de doelstellingen	15	Samenvatting geschreven Aanbevelingen geschreven Conceptversie afgerond Product- en procesevaluatie	16
19	Onderzoeksprocesverslag individueel deel Feedback op concept verwerkt	13	Onderzoeksprocesverslag individuele deel geschreven Feedback op concept verwerkt	13
20	Feedback concept verwerken Definitieve versie maken Verantwoordelijk voor lay-out	25	Feedback concept verwerken Definitieve versie maken Verantwoordelijk voor spelling	25
21/22	Presentatie maken en geven (geschat aantal uren)	30	Presentatie maken en geven (geschat aantal uren)	30
Totaal		438		438

Hoofdstuk 2 - Reflectieverslagen

2.1 Reflecties Hinke

Reflectie 1 - 07 februari 2013

Vandaag een eerste gesprek gehad met Rien ten Brinke, onze afstudeerbegeleider. We hebben met elkaar gesproken over ons plan van aanpak, hij vond dit er goed uit zien. Aan het plan kon hij zien dat we harde werkers waren, dit vond ik fijn om te horen. Want wij zijn ook harde werkers. Daarna hebben we met elkaar gesproken over de komende maanden. Rien gaf aan dat hij het niet nodig

vond om een aantal afspraken te plannen. De reden hiervoor is dat hij liever heeft dat we gewoon mailen of bellen als we een vraag hebben. Op deze manier kunnen we hem om hulp vragen als dat voor ons nodig is. Hiermee voorkomen we dat we afspraken plannen die voor ons geen waarde hebben. Ik vond het prettig om hier duidelijkheid over te krijgen. Nu weet ik gewoon waar ik aan toe ben en hoef ik me niet bezwaard te voelen als ik hem onverwachts bel of mail. In dit gesprek zijn nog geen ontwikkelpunten naar voren gekomen, er zijn dus geen gevolgen voor onze planning.

Reflectie 2 - 14 maart 2013

Vandaag een tweede gesprek met Rien gehad. We begonnen het gesprek met even kort hoe het ging met het onderzoek. Dat vond ik wel fijn omdat we Rien nauwelijks spreken, dan is het fijn om even te kunnen vertellen waar we mee bezig zijn. Daarna hebben we met elkaar het beoordelingsformulier besproken. Er was een overleg geweest waarin de nieuwe beoordelingscriteria waren besproken. Rien had verwacht dat we hier al een mailtje van hadden gehad, maar dat was helaas niet het geval. Ik vond het zelf wel raar dat de beoordelingscriteria weer veranderd waren. Dat maakt het namelijk lastig om overal aan te voldoen. We kunnen het aan het eind van ons onderzoek niet ineens dingen gaan veranderen omdat er nieuwe criteria zijn gekomen. Maar Rien zou hier nog achteraan gaan, dus dat wachten we maar gewoon even af. Wij weten nu in ieder geval dat we goed moeten verantwoorden wie wat gedaan heeft tijdens het onderzoek. Dat proberen we nu ook al te doen, dus dat scheelt al.

Verder hebben we het nog gehad over de inhoud van ons onderzoek. We liepen aan tegen de manier waarop we aan het fragmenteren en labelen waren. We begonnen met grote fragmenten en kwamen er toen achter dat dit misschien toch niet zo handig was. Daarom zijn we gaan brainstormen over een nieuwe manier van analyseren. Dit hebben we met Rien besproken. Het leek hem ook logischer om de fragmenten te labelen met autonomie en verbondenheid dan dat we ze zouden labelen met andere labels. We hebben nu besloten dat we kortere fragmenten gaan maken, als het kan per zin. Daarna labelen we dit fragment met autonomie, verbondenheid of neutraal. Daarna hangen we er nog overige labels aan.

2.2 Reflecties Willemijn

07-02-2013 kennismakingsgesprek Rien

In dit korte gesprek hebben we kennis gemaakt en het plan van aanpak besproken. Rien heeft goedkeuring gegeven en het afstudeercontract getekend. Afgesproken dat wij tussentijdse producten naar hem kunnen mailen als dit nodig is met een vraag erbij waar wij feedback op willen. Het was voor mij goed om even met elkaar om de tafel te zitten om tot afspraken te komen. Deze afspraken zorgen ervoor dat we echt aan de slag kunnen met ons onderzoek. Ook dat Rien op de achtergrond mee zal denken geeft het gevoel van ondersteuning, dat we op hem terug kunnen vallen als er vragen zijn. Een volgend gesprek hebben we nog niet gepland, dus we gaan nu eerst aan de slag 😊.

14-03-2013 tweede gesprek Rien

In dit gesprek hebben we de veranderde criteria besproken voor de beoordeling van het afstudeeronderzoek. Daarnaast hebben we de fase van inhoudsanalyse, waar we nu mee bezig zijn, besproken. Daarin is het voor ons zoeken welke richting we moeten kiezen en welke stappen het meest passend zijn gezien ons einddoel: het kunnen beantwoorden van onze vraagstelling en het maken van een richtinggevend hulpmiddel voor de opdrachtgever. Rien heeft hierin kort met ons meegedacht, motiveerde en stimuleerde ons hier vooral in. Hij vond dat we zorgvuldig omgingen met cliëntgegevens en privacy, wat hij positief labelde. Verder bevestigde hij ons in onze manier van denken met betrekking tot de inhoudsanalyse. Hinke en ik hadden die dag (en die week) al erg nagedacht over hoe we deze inhoudsanalyse het beste vorm konden geven en daarom was ik het even zat. Ik had het gevoel dat wij wel wilden, maar dat we steeds tegen iets aanliepen waarom we steeds opnieuw een route moesten kiezen. Dat maakte dat we er lang over deden en veel moesten

afstemmen. Het ging, kort gezegd, even niet heel vloeiend met die inhoudsanalyse. Het gesprek met Rien motiveerde me om door te gaan. Hij vond onze gedane stappen goed en bruikbaar. Dat gaf me het gevoel dat we ons werk niet voor niets gedaan hadden, waardoor ik na het gesprek weer meer energie had om verder te gaan. Het gesprek en de bevestiging van Rien was voor mij daarom helpend om ons onderzoek te vervolgen.

Hoofdstuk 3 - Beoordeling medestudent en zelfbeoordeling

3.1 Beoordeling Hinke door Willemijn

- Hinke is in staat om als coördinator op te treden in een overzichtelijk project.

Tijdens de gehele afstudeerperiode heeft Hinke de contacten met Bureau Jeugdzorg Ede onderhouden. Zij maakte telefonische afspraken of benaderde mensen via e-mail. Dit deed zij op zorgvuldige en professionele wijze. Daarnaast heeft ze de hoofdverantwoordelijkheid gehad in het schrijven van de deelvragen twee en vier, waarvan ze ook de conclusies geschreven heeft. Ze hield er zicht op dat dit binnen de planning gebeurde.

- Hinke kan meewerken in een multidisciplinaire en/of internationale omgeving.

Naast Bureau Jeugdzorg waren de opdrachtgever Wim Dekker en afstudeerbegeleider Rien ten Brinke betrokken bij het uitvoeren van het onderzoek. Tijdens afzonderlijk, en in sommige gevallen gezamenlijk, overleg stelt Hinke zich professioneel en aanwezig op door het stellen van vragen, het samenvatten van besproken aspecten en het inzetten van humor.

- Hinke beschikt over leervaardigheden om een project succesvol af te ronden.

Hinke is zeker in staat om een project van begin tot eind uit te voeren. Plannen, doorzetten, initiatief nemen en enthousiasme zijn hierbij sterke kanten die ze in kan zetten.

- Hinke is betrouwbaar in het nakomen van afspraken en creatief in het verwerken van feedback.

Hinke is trouw in het nakomen van haar afspraken, offert haar vrije tijd hier gemakkelijk voor op. Feedback pakt ze positief op en vraagt ook regelmatig zelf om feedback. Ze neemt feedback serieus op en is bereid haar tekst aan te passen. Ze past dit niet klakkeloos aan maar op een eigen, creatieve manier.

- Hinke toont initiatief, ook als zich problemen voordoen.

Initiatief tonen lijkt voor Hinke geen grote opgave. Ze neemt als het nodig is leiding en komt met initiatieven, ook als problemen of lastige situaties zich voordoen. Een aandachtspunt hierbij is dat ze haar gevoel van teleurstelling of haar balen van een situatie soms lang vast kan houden. Ze geeft op zulke momenten erg toe aan haar emotie en duurt het even voor ze de koe dan weer bij de horens kan pakken. Tijd nodig hebben om een teleurstelling te verwerken is prima, maar het blijven uitspreken van de teleurstelling heeft in zulke gevallen een negatieve invloed op de werksfeer.

- Hinke is in staat evt. strubbelingen in de samenwerking met de medestudent constructief aan te pakken.

Hinke kan gemakkelijk schakelen tussen enerzijds voor zichzelf opkomen en anderzijds de verbinding leggen tijdens het samenwerken (autonoom en verbonden). Hierdoor zijn weinig tot geen strubbelingen voorgevallen.

- Hinke kan het leerrendement verwoorden ten aanzien van de gekozen verdiepingsminor.

Voldoende. Het afstudeeronderzoek bevond wat uitgevoerd is bij Bureau Jeugdzorg speelde zich duidelijk af op het terrein van de minor Relatie en Gezin. Leeraspecten uit het onderzoek kon Hinke verweven in haar kennis ten aanzien van de gekozen verdiepingsminor.

- Hinke heeft zelfinzicht en beschikt over reflectievaardigheden.

Absoluut. Hinke durft kritisch naar zichzelf te kijken en haar doen en laten te wijzigen op grond van zelfreflectie. Dit maakt haar in haar handelen sterk en professioneel.

3.2 Zelfbeoordeling Hinke

- De student is in staat om als coördinator op te treden in een overzichtelijk project

De afgelopen maanden heb ik laten zien dat ik in staat ben om op te treden als coördinator. Dit heb ik met name laten zien in het coördineren van deelvraag twee en vier. Daarnaast nam ik het initiatief in het leggen van contacten met Bureau Jeugdzorg.

- De student kan meewerken in een multidisciplinaire en/of internationale omgeving

Ons afstudeerproject vond niet plaats in een organisatie. We konden materiaal van Bureau Jeugdzorg gebruiken maar dat was niet de omgeving waar wij afgestudeerd zijn. We hebben weinig met hen te maken gehad, in die zin, we hebben niet met hen samengewerkt. Het lukte me goed om samen te werken met Willemijn en de contacten te onderhouden met de betrokkenen. Dit heb ik laten zien door regelmatig af te stemmen met de betrokkenen.

- De student beschikt over leervaardigheden om een project succesvol af te ronden

Het project is succesvol afgerond, hier heb ik mijn aandeel in gehad. Tot het einde toe heb ik me serieus met het onderzoek beziggehouden en mijn volle inzet getoond. Dit lukt mij doordat ik gemotiveerd was en van nature netjes en gestructureerd ben. Dit zorgde er voor dat ik het project secuur af wilde ronden.

- De student is betrouwbaar in het nakomen van afspraken en creatief in het verwerken van feedback

Tijdens het uitvoeren van ons onderzoek ben ik de gemaakte afspraken nagekomen. Dit vond ik belangrijk omdat ik dit ook van Willemijn verwachtte. Ik wil betrouwbaar zijn voor anderen en dat laat ik onder andere zien in het nakomen van afspraken. Eerlijk gezegd heb ik weinig persoonlijke feedback ontvangen. Op de momenten dat Willemijn feedback gaf op de door mij geschreven stukken verwerkte ik deze feedback. Hierin probeerde ik wel mijn eigen draai te geven aan de gekregen feedback.

- De student toont initiatief, ook als zich problemen voordoen

Op het moment dat er zich problemen voordoen probeer ik een oplossing te bedenken. Als het iets persoonlijks is vind ik het soms lastig om het probleem los te laten. Ik kan er dan lang in blijven hangen en het kost me dan moeite om verder te gaan met iets anders. Als er zich praktische problemen voordoen dan kan ik het initiatief nemen om dit op te lossen.

- De student is in staat evt. strubbelingen in de samenwerking met de medestudent constructief aan te pakken

Tijdens het uitvoeren van ons onderzoek was ik in staat om strubbelingen in de samenwerking aan te pakken. Op de momenten dat we van mening verschilden kon ik goed aangeven waarom ik iets lastig vond of waarom ik er op die manier over nadacht. Het was voor mij ook pas goed als we tot een 'oplossing' waren gekomen. Als dit niet lukte merkte ik dat ik er steeds op terug kwam totdat we het met elkaar eens waren.

- De student kan het leerrendement verwoorden ten aanzien van de gekozen verdiepingsminor

Van het uitvoeren van dit onderzoek heb ik een aantal dingen geleerd met betrekking tot het hulpverleners. Ik kan niet zeggen dat dit specifiek en alleen maar toe te passen is op de verdiepingsminor. Ik heb geleerd dat autonomie en verbondenheid onderliggend zijn aan relaties. Elk probleem is terug te brengen tot de onbalans tussen deze twee termen. Als hulpverlener zal ik nu bewuster bezig zijn met de termen autonomie en verbondenheid. Het is heel duidelijk te zien dat problemen binnen gezinnen / partnerrelaties te maken hebben met de onbalans tussen beide termen. Dit sluit dus aan bij de verdiepingsminor maar is ook een algemeen gegeven.

- De student heeft zelfinzicht en de student beschikt over reflectievaardigheden

Gedurende de opleiding heb ik geleerd om te reflecteren op mijn eigen handelen. Dit kwam goed van pas tijdens het afstuderen. Ik heb mezelf meerdere malen afgevraagd waarom ik juist die bepaalde mening had over een bepaald onderdeel. Ook als er soms een kleine tegenslag was of een probleem ging ik bij mezelf na wat er met mij gebeurde. Hierdoor kreeg ik op die momenten zelfinzicht en kon ik dit ook uitleggen aan Willemijn.

3.3 Beoordeling Willemijn door Hinke

- Willemijn is in staat om als coördinator op te treden in een overzichtelijk project.

Tijdens het uitvoeren van ons onderzoek was Willemijn in staat op te treden als coördinator. Dit liet zij zien door de contacten met Wim en Rien te coördineren. Daarnaast was zij hoofdvantwoordelijk voor deelvraag één en drie. Zij nam de verantwoordelijkheid voor het schrijven van deze deelvragen. De deelvragen zijn door beiden geschreven maar zij nam het initiatief tot verdelen van de taken met betrekking tot deze deelvragen.

- Willemijn kan meewerken in een multidisciplinaire en/of internationale omgeving.

Het onderzoek werd uitgevoerd door twee studenten. Er werd niet gewerkt in een multidisciplinaire omgeving. Toch kan wel gezegd worden dat Willemijn kan meewerken in een dergelijke omgeving. Dit is zichtbaar geworden in de overleggen met de diverse betrokkenen. Zij liet zien dat ze kan afstemmen met de betrokkenen. Daarnaast was zij duidelijk in wat ze wilde bereiken en van de ander nodig had.

- Willemijn beschikt over leervaardigheden om een project succesvol af te ronden.

Het afstudeeronderzoek is succesvol afgerond na een goed verlopen onderzoek. Willemijn heeft laten zien dat zij in staat is om producten op tijd af te hebben. Zij is niet gestrest en blijft rustig terwijl de deadline nadert. Ze is in staat om tot het einde toe geconcentreerd bezig te zijn met het afronden van het onderzoek en het in elkaar zetten van het eindproduct.

- Willemijn is betrouwbaar in het nakomen van afspraken en creatief in het verwerken van feedback.

De afgelopen maanden is Willemijn betrouwbaar geweest in het nakomen van de gemaakte afspraken. Als het niet lukte om iets op tijd af te krijgen zei zij dit op tijd, ze was eerlijk in de dingen die ze lastig vond. Dit alles maakte dat ik op haar kon vertrouwen tijdens het hele proces. Willemijn neemt feedback serieus maar laat zich er niet te veel door beïnvloeden. Dit laat zij zien door de feedback waar ze het niet mee eens is, na overleg, niet te verwerken. Hierin wordt zichtbaar dat Willemijn een duidelijke eigen mening heeft wat soms negatief tot uiting kwam doordat ze vasthoudend was in deze mening. Toch kon altijd gekomen worden tot een goede afstemming.

- Willemijn toont initiatief, ook als zich problemen voordoen.

Willemijn was de persoon die relatief gezien het meeste initiatief nam als er zich problemen voordeden. Zij is nuchter en kan de problemen vanuit meerdere gezichtspunten bekijken. Ook op de momenten dat het proces goed verliep was Willemijn in staat om initiatief te tonen. Dit deed zij bijvoorbeeld door het initiatief te nemen voor samenvoegen van onderdelen.

- Willemijn is in staat evt. strubbelingen in de samenwerking met de medestudent constructief aan te pakken.

Tijdens het afstuderen is er geen sprake geweest van persoonlijke strubbelingen. Willemijn was goed in de staat om de praktische strubbelingen op te pakken. Dit deed zij door deze strubbelingen kort te benoemen.

- Willemijn kan het leerrendement verwoorden ten aanzien van de gekozen verdiepingsminor. Willemijn is in staat om te verwoorden wat het leerrendement is van het gedane onderzoek. Het leerrendement is overkoepelend voor haar wijze van hulpverlenend handelen. De verdiepingsminor hoort hier ook bij.

- Willemijn heeft zelfinzicht en beschikt over reflectievaardigheden. Tijdens het onderzoek heeft Willemijn laten zien dat zij beschikt over zelfinzicht en reflectievaardigheden. Ze kon goed uitleggen waarom ze bepaalde dingen belangrijk vond of waarom ze het lastig vond om van haar mening af te wijken.

3.4 Zelfbeoordeling Willemijn

- De student is in staat om als coördinator op te treden in een overzichtelijk project. Tijdens het gehele afstudeeronderzoek heb ik als coördinator/contactpersoon opgetreden met de afstudeerbegeleider en de opdrachtgever. Daarnaast ben ik hoofdvantwoordelijk geweest voor het schrijven van deelvraag één en drie. In beide aspecten heb ik hierin laten zien dat ik in staat ben op te treden als coördinator in een project.

- De student kan meewerken in een multidisciplinaire en/of internationale omgeving. Tijdens ons afstudeeronderzoek zijn wij niet echt gewerkt in een multidisciplinaire omgeving. Wel zijn er contacten geweest met Bureau Jeugdzorg en hebben wij ook verschillende dagen op hun locatie gewerkt. Deze omgeving was voor mij nieuw, maar daarom juist interessant. Contacten aangaan met betrokken personen kostte mij niet veel moeite. Ook de samenwerking met de opdrachtgever en Hinke als afstudeermaatje heb ik ervaren als prettig en positief.

- De student beschikt over leervaardigheden om een project succesvol af te ronden. Tijdens de afstudeerperiode heb ik verschillende vaardigheden ingezet die bijgedragen hebben bij het tot stand komen van ons onderzoeksproduct, zoals doorzettingsvermogen en relativeringsvermogen, zorgvuldigheid en humor.

- De student is betrouwbaar in het nakomen van afspraken en creatief in het verwerken van feedback.

In samenwerkingsverbanden vind ik het belangrijk om betrouwbaar te zijn en over te komen, zodat anderen weten wat ze aan mij hebben. Het nakomen van mijn afspraken hoort hier ook bij. Met afspraken met Hinke, de opdrachtgever of Bureau Jeugdzorg ben ik dan ook zorgvuldig omgegaan. Het verwerken van feedback heb ik op een evenwichtige manier proberen te doen. Niet altijd was ik het eens met de feedback van Hinke, waarbij ik geprobeerd heb om enerzijds recht te doen aan haar feedback en anderzijds heb geprobeerd mijn keuzes uit te leggen of te onderbouwen. Hierin heb ik geprobeerd te zoeken naar de middenweg.

- De student toont initiatief, ook als zich problemen voordoen.

Problemen vormen voor mij een uitdaging. Beter gezegd: het bedenken van een oplossing is voor mij een uitdaging. Wanneer een probleem zich voordoet ben ik meestal in staat om rustig te blijven en niet gestrest te worden en probeer ik de situatie te relativiseren. Die eigenschappen vormen voor mij de basis voor het nemen van initiatieven, wat me dan ook niet veel moeite kost.

- De student is in staat evt. strubbelingen in de samenwerking met de medestudent constructief aan te pakken.

Er zijn weinig strubbelingen geweest in de samenwerking met Hinke. Als we soms allebei niet veel zin meer hadden waren we een beetje kort tegen elkaar, wat we aan het eind van de dag vaak weer recht zetten. Ik probeerde dit in zulke situaties te doen door samen te vatten wat er even niet zo lekker ging om zo afstemming te bereiken zodat we met hetzelfde gevoel naar huis gingen en de volgende dag met nieuwe energie weer verder konden.

- De student kan het leerrendement verwoorden ten aanzien van de gekozen verdiepingsminor.

Door ons afstudeeronderzoek heb ik nieuwe inzichten opgedaan met betrekking tot relaties en gezinnen. De uitgangspunten van autonomie en verbondenheid zijn voor mij een belangrijke rol gaan spelen in mijn visie op mensen en op gezinnen. Dit heeft een duidelijke relatie met de verdiepingsminor Relatie en Gezin die ik gevolgd heb. Voornamelijk heeft mijn leerrendement vanuit het afstuderen betrekking op mijn visie als hulpverlener.

- De student heeft zelfinzicht en beschikt over reflectievaardigheden.

Reflecteren doe ik voortdurend. Ook tijdens het afstuderen heb ik steeds gereflecteerd op wat ik zei of schreef. Dit maakte dat ik naar Hinke en andere betrokken personen uit kon leggen waarom ik keuzes maakte of bepaalde dingen wel of niet deed. Mijn reflectievermogen leidde dus tot zelfinzicht, wat ik vervolgens gemakkelijk kon uitleggen of verwoorden naar anderen.

Hoofdstuk 4 - Eindreflecties

4.1 Eindreflectie Hinke

Tevreden kijk ik terug op de afgelopen maanden waarin het onderzoek uitgevoerd is. Ik ben trots op het eindresultaat dat we neergezet hebben. Een duidelijk verslag waarin we kunnen zeggen dat alle onderzoeksdoelen behaald zijn. Dat geeft mij een gevoel van trots. Ruim vier maanden lang heb ik me helemaal ingezet voor het onderzoek en nu is dat afgerond. Ik ben dankbaar dat de samenwerking met betrokkenen, in het bijzonder die met mijn afstudeermaatje, zo goed verliep. Door het afstudeeronderzoek heb ik er een vriendin bij gekregen, we hebben de afgelopen maanden alles met elkaar kunnen delen. Dat schept een band en zorgt voor een goede samenwerking tijdens het uitvoeren van het onderzoek. Onze manier van werken is in de basis hetzelfde en dat schepte vanaf het begin vertrouwen in elkaar. Als ik nadenk over de dingen die achteraf gezien beter konden in de samenwerking kan ik eigenlijk niks noemen. Het ging zo goed dat de strubbelingen die er misschien soms waren alweer vergeten zijn. De manier waarop we ons onderzoek ten uitvoer hebben gebracht vind ik professioneel. De scriptie hebben we vorm gegeven door onze eigen visie en ideeën een plaats te geven en daarin aandacht te hebben voor de vraag van de opdrachtgever en de 'eisen' van school. Achteraf gezien zou het geholpen hebben als we ons plan van aanpak meer hadden uitgewerkt. In het plan van aanpak hebben we duidelijk beschreven welke werkwijzen we wilden gaan gebruiken en wat voor soort interview we wilden gaan doen maar dat hebben we achteraf gezien te weinig uitgewerkt. Hier liepen we tegenaan tijdens het uitvoeren van de

inhoudsanalyse. De wijze waarop we dit wilden doen stond nog erg open en dat zorgde er voor dat het aardig wat tijd kostte voordat we daadwerkelijk aan de slag konden gaan. Uiteindelijk hebben we een professioneel onderzoek gedaan. Mijn bijdrage aan het onderzoek was met name het hebben van overzicht over het hele proces van onderzoek doen. Ik wist goed wat er nog moest gebeuren en had vaak ook ideeën over hoe we dit konden doen. Al moet ik zeggen dat Willemijn ook goed wist wat er op de planning stond. De ene keer attendeerde ik haar er op en nam ik het initiatief om te overleggen en de andere keer deed zij dat. Een andere kwaliteit van mij die ik ten volle heb ingezet is verantwoordelijkheid nemen. Ik heb me verantwoordelijk gevoeld voor het onderzoek en de wijze waarop we dat deden. Toen ik een paar dagen griep had vond ik het lastig dat Willemijn wat dingen had gedaan voor het onderzoek. Ik voelde me ook verantwoordelijk en wilde dat onze bijdragen in balans was. Willemijn wist dit en merkte dit ook doordat ik in een later stadium wel eens wat extra uren maakte. Ik voelde me verantwoordelijk voor het uitwerken van het gehele onderzoek, het was voor mij belangrijk om een goed onderzoek neer te zetten door zorgvuldig te werk te gaan. Met name tijdens het schrijven van de eerste deelvraag merkte ik dat mijn kennis van de verdiepingsminor 'relatie en gezin' goed van pas kwam. Door deze minor wist ik meer over relaties en kon ik me dus goed verdiepen in de wijze waarop autonomie en verbondenheid terug kwam in opvoedingsrelaties. In de opleiding MWD is hier ook veel aandacht aan besteedt, met name het begrip loyaliteit en alles wat daarmee samenhangt was goed van toepassing bij het beantwoorden van de eerste deelvraag. Van het onderzoek dat we hebben uitgevoerd heb ik veel geleerd. Het belangrijkste dat ik geleerd heb is dat autonomie en verbondenheid overal aan ten grondslag ligt. Het zijn de twee basisbehoeften van de mens. Als deze twee behoeften niet met elkaar in evenwicht zijn ontstaan er problemen. Dit kwam duidelijk naar voren tijdens het bestuderen van de literatuur, het doen van de inhoudsanalyse en tijdens het interviewen van de hulpverleners. Ik heb echt geleerd dat elk probleem te herleiden is naar beide termen. In mijn denken en handelen als hulpverlener zijn autonomie en verbondenheid niet meer weg te denken. Het is een onderdeel geworden van mijn visie op hulpverlening. Ik wil anderen maatschappelijk werkers ook aanraden om aandacht te besteden aan de termen autonomie en verbondenheid. Als ik terug denk aan de interviews dan gaven deze hulpverleners aan dat ze (on)bewust met deze termen werken. Denk als hulpverlener eens na of je deze termen inzet in je handelen en zo ja, op welke manier je dit dan doet. Ook het samenwerken met Willemijn heeft ervoor gezorgd dat ik nieuwe competenties geleerd heb. Zo heb ik geoefend en geleerd om dingen die me dwars zitten meer uit te spreken. Eerder was het nog wel eens zo dat ik de dingen die ik niet fijn vond voor me hield. Maar door de hechte samenwerking heb ik geleerd om dingen meer uit te spreken. Ik merkte ook dat dit er voor zorgde dat de sfeer goed bleef.

4.2 Eindreflectie Willemijn

Met het schrijven van deze laatste reflectie realiseer ik me dat dit één van de laatste dingen is in de hele periode van afstuderen. Het geeft me een voldaan gevoel om terug te kijken op deze periode, wat ik middels deze reflectie doen wil. Allereerst geeft het een voldaan gevoel om het scriptie door te bladeren, wetend dat dit het product is waar we al die tijd mee bezig geweest zijn. Daarnaast geeft het een erg positief gevoel om terug te kijken op de samenwerking met Hinke. Toen we begonnen kende we elkaar nog niet goed, maar in de afgelopen periode hebben we naast een goede samenwerking ook een goede vriendschap ontwikkeld. Ook de samenwerking met Bureau Jeugdzorg, Wim Dekker en Rien ten Brinke zijn positief verlopen. Met als uiteindelijk resultaat onze scriptie, die we 'in balans' genoemd hebben.

In balans. Dat was niet alleen de samenwerking, maar ook de wijze waarop we ons onderzoek gedaan hebben. We hebben geprobeerd op een evenwichtige, eenduidige manier ons onderzoek uit te voeren en op een gestructureerde manier te werken aan de verschillende deelvragen. Door het beantwoorden van deze deelvragen hebben we uiteindelijk een antwoordt kunnen geven op de vraagstelling van ons onderzoek *'in hoeverre is de hulpverlening binnen Bureau Jeugdzorg Ede te*

analyseren in termen van autonomie en verbondenheid?'. In het antwoord op deze vraagstelling ligt de kennis verrat die we door het uitvoeren van dit onderzoek hebben opgedaan. De bevinding dat alle problematiek terug te leiden is naar problematiek op het gebied van de autonomie van een persoon of op het gebied van zijn verbondenheid met anderen, is een wezenlijk onderdeel van mijn visie op hulpverlening geworden. In het bijzonder geeft me dit veel inzicht in de doelgroep van de minor die ik gevolgd heb: Relatie en Gezin. In relaties en gezinnen is het van het grootste belang dat er een evenwicht is tussen ieders autonomie en de mate waarin elk persoon zich verbonden weet en de verbinding aan kan gaan met anderen. Vanuit deze visie begrijp ik ook de problematiek die ik tegengekomen ben tijdens mijn stage in jaar drie. Het is voor mij daarom een meerwaarde om, door bezig geweest te zijn met dit afstudeeronderzoek, na te hebben kunnen denken over mijn visie op problematiek binnen het werkveld. Wat het afstuderen, naast het inhoudelijke leerrendement, voor mij opgeleverd heeft is om keuzes te verantwoorden. Van nature ben ik iemand die graag alleen werkt of in samenwerkingsverbanden graag de leiding neemt. Hinke is dit echter ook, waardoor ze me ertoe 'dwong' om mijn visie of de richting die ik uit wilde goed te verantwoorden en te onderbouwen. Voor mezelf heb ik meestal wel duidelijk welke richting ik uit wil en ook waarom ik dat wil of denk dat dat goed is, maar het uitleggen hiervan heeft me geleerd om mijn ideeën en visie ook te kunnen verwoorden en te kunnen onderbouwen.

Een aspect wat beter had gekund in het hele proces van het afstuderen is het opstellen van ons plan van aanpak geweest. Tijdens het uitvoeren van de inhoudsanalyse kwamen we tot de ontdekking dat we niet exact wisten wat we hierbij moesten doen en dat onze ideeën anders waren dan wat de literatuur over inhoudsanalyse voorschreef. Tijdens het opstellen van het plan van aanpak hadden we ons hier al in moeten verdiepen en hadden we dit al kunnen concretiseren, wat duidelijker geweest was om aan de slag te gaan met de inhoudsanalyse.

Tot slot iets over mijn aanbevelingen voor het handelen van een MWD'er. Ik kan er natuurlijk niet om heen om iets aan te bevelen wat te maken heeft met autonomie en verbondenheid. Daarom zou ik kort en krachtig willen zeggen: let er bij iedere cliënt of in ieder gezin op waar het knelpunt zit, op het gebied van iemands autonomie of op de manier waarop de verbinding aangegaan wordt. Vanuit deze basale kernpunten kunnen het probleem en de doelen van de hulpverlening gespecificeerd worden.

Hoofdstuk 5 - Beoordeling door opdrachtgever

Reactie op onderzoek Willemijn van der Zouwen en Hinke van de Kieft

Als opdrachtgever in het onderzoek wil ik jullie allereerst mijn complimenten geven voor het proces, de samenwerking en het resultaat. Het betreft hier een complex en moeilijk onderzoek en daarin hebben jullie professioneel je weg gezocht in zeer beperkte tijd.

Als opdrachtgever kijk ik naar wat het mij en ons oplevert. Ik noem dan de volgende dingen:

1. Het literatuuronderzoek is goed, heeft diepgang en levert mij veel nieuwe inzichten op. De analyse van Bouwkamp is sterk. Ik heb veel baat bij de tabel die is opgesteld en zal die zeker voor mijn eigen onderzoek benutten.
2. Inspirerend is het om jullie aan het werk te zien met het labelproces. Ik zal dat ook moeten doen. Dit is voor mij een kijkje in de keuken geweest. Dat daar zoveel keuzen bij komen kijken is mij nu duidelijk. Veel keuzen kan ik meemaken.
3. Ik zal zeker gebruik maken van jullie stappenplan.

4. Door jullie onderzoek, de gesprekken met hulpverleners, de analyse en het literatuuronderzoek realiseer ik mij meer dat verbondenheid misschien vooral zorg is. Wellicht kenmerkt dat het gezin meer dan de tegenstelling die sociologen veelal maken: zekerheid versus ontplooiing.

Ik heb ook kanttekeningen. Maar dat zijn overwegingen bij het lezen van het onderzoek:

1. Als je kwalitatief onderzoek doet is het maar de vraag of je de uitkomst vervolgens kwantitatief moet wegen. Dat heeft maar een beperkt nut, zo blijkt ook bij jullie. Dan zul je ook gewicht moeten toekennen bij het labelproces.
2. De keuze om feiten niet in te delen op autonomie en verbondenheid is soms arbitrair. Een feit dat een kind niet thuis woont lijkt mij veel te zeggen over de verbondenheid.
3. Als ik ga labelen overweeg ik toch ook meer nuance aan te brengen. Bijvoorbeeld door onderscheid te maken tussen diagnose, prognose en plan. Verder misschien onderscheid maken tussen de actoren: ouder, kind, grootouders, hulpverlener, omgeving ouder, omgeving kind enz.

Met andere woorden, jullie onderzoek levert mij informatie op en het inspireert voor het eigen onderzoek. Ik heb mijn doelen meer dan gehaald.

Verder vond ik het proces aangenaam. Een goede zelfstandigheid en verantwoordelijkheid. Waar nodig werd afgestemd. En gesprekken leverden een gedeeld plezier op.

Wim H. Dekker

Opdrachtgever onderzoek vanuit lectoraat Jeugd en Gezin.